

Sjukskrivning i olika yrken

**Antal ersatta sjukskrivningsdagar
från Försäkringskassan per anställd år 2008**

Utgivare: Försäkringskassan
Avdelningen för Analys och prognos

Upplysningar: Marie Mulder
010-116 90 28
marie.mulder@forsakringskassan.se

Hemsida: www.forsakringskassan.se

Förord

Försäkringskassan är statistikansvarig myndighet inom socialförsäkringsområdet och publicerar löpande statistik inom bland annat sjukförsäkringsområdet på Försäkringskassans [statistiksidor](#).

Enheten för statistisk analys på avdelningen för Analys och Prognos svarar också på särskilda statistikfrågor och tar fram statistik som kräver särskilda bearbetningar. Utöver detta görs även anpassade statistikframställningar med kommentarer som komplement till den övriga statistiken. Det görs dels genom den årligen återkommande publikationen [Socialförsäkringen i siffror](#), och dels genom statistiska analysrapporter publicerade inom ramen för serien Socialförsäkringsrapport.

Sådana statistiska analysrapporter syftar till att både sammanfatta och kommentera statistik inom ett försäkringsområde. Dessa rapporter syftar också till att marknadsföra och introducera olika intressenter till den socialförsäkringsstatistik som Försäkringskassan publicerar och på så sätt öka kunskapen om hur socialförsäkringen fungerar. Denna aktuella rapport syftar till att beskriva förekomsten av ersatt sjukskrivning från Försäkringskassan för anställda i olika yrkesgrupper och yrken år 2008. Det finns ingen tidigare publicerad registerstudie som har studerat detta för alla yrken på arbetsmarknaden.

Marie Mulder har genomfört analyserna och skrivit rapporten.

Stockholm i november 2010

Eva-Lo Ighe
Chef enheten för Statistisk analys

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Statistiska centralbyråns yrkesregister.....	7
Sjukskrivning	8
Sjukskrivning i olika yrken	10
Sjukskrivning i olika yrkesgrupper	10
Yrken med flest antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd	11
Yrken med minst antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd	14
Sjukskrivning i yrken med flest anställda	16
Avslutande kommentarer	18
Referenser	20
Bilaga 1	22
Bilaga 2	31
Bilaga 3	41

Sammanfattning

Sambandet mellan arbetsrelaterade exponeringar och risken att bli sjukskrivna är sedan tidigare känt. Exempel på konstaterade riskfaktorer som har lyfts fram i tidigare studier är den fysiska och psykiska miljö personer utsätts för i sitt arbete, deras möjligheter att anpassa sitt arbete vid besvär och ett försämrat hälsotillstånd samt andra arbetsrelaterade villkor såsom till exempel förekomst av arbete på obekvämt arbetstid. Många av dessa riskfaktorer är gemensamma för de arbetsuppgifter, eller det yrke, en person har. Det finns dock ingen tidigare publicerad registerstudie (totalundersökning) som har beskrivit förekomsten av sjukskrivning (längre än 14 dagar) för alla anställda i alla yrken på arbetsmarknaden.

Resultaten i denna rapport visar att bland yrken med flest antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008 dominerar yrkesgrupperna "Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m." och "Arbete utan krav på yrkesutbildning". Yrket med flest antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2008 var "Övriga servicearbetare", med 25 ersatta dagar för kvinnor och 15 för män.

Bland yrken med minst antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd dominerar yrkesgrupperna "Ledningsarbete" och "Arbete som kräver teoretisk specialkompetens". Minst antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008 hade "Högre ämbetsmän och politiker" med 2 ersatta dagar för kvinnor och 1 för män.

Resultaten visar att det finns en samvariation mellan socioekonomisk grupptillhörighet och sjukskrivning då antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd stiger då kraven på utbildning i ett yrke minskar. Denna samvariation kan bero på både skillnader i arbetsmiljö och anpassningsmöjligheter i arbetet, men också på en selektion av individer med sämre hälsa och arbetsförmåga till yrken med lägre krav på utbildning.

Inledning

Personer som har fått sin arbetsförmåga nedsatt på grund av sjukdom kan bli sjukskrivna och få ersättning i form av sjukpenning eller rehabiliteringspenning från Försäkringskassan. Under år 2008 var drygt 541 000 personer sjukskrivna med ersättning från Försäkringskassan någon gång under året, varav omkring 333 000 av dessa var kvinnor och 208 000 var män. Tidigare studier har visat att det finns ett flertal olika faktorer som kan förklara att en sjukdom uppstår och att en person blir sjukskriven. Många av dessa studier har pekat på betydelsen av arbetsrelaterade faktorer såsom risken med en hög fysisk arbetsmiljöbelastning, höga krav och låg kontroll i sitt arbete samt andra arbetsrelaterade faktorer såsom till exempel nattarbete eller skiftarbete.^{1 2 3} Studier visar även att förekomsten av sjukskrivning är högre bland personer som inte har möjlighet att anpassa sitt arbete efter sin hälsa genom att till exempel välja arbetsuppgifter eller förkorta sin arbetstid vid besvär.⁴ I Arbetsmiljöverkets rapport "Arbetsorsakade besvär 2010" rapporterades att drygt var femte sysselsatt person i Sverige har haft någon form av besvär som kunde hänföras till arbetet. De vanligaste orsakerna till att besvär uppstod uppgavs vara stress, psykiska påfrestningar, påfrestande arbetsställningar och tung manuell hantering i arbetet. Dessa exponeringar skiljde sig även åt mellan till exempel arbetaryrken (yrken som traditionellt organiseras inom LO) och tjänstemannayrken (yrken som traditionellt organiseras inom TCO/SACO).⁵ Även tidigare studier från Försäkringskassan har visat att det är vanligare med sjukskrivning inom vissa yrkesgrupper. Till exempel var anställda inom offentlig sektor, främst inom kommunala verksamheter som vård, skola och omsorg, kraftigt överrepresenterade bland de långvarigt sjukskrivna (60 dagar eller längre) år 2006.⁶ Sjukskrivningskostnaderna på grund av ett högt antal sjukskrivna visades även vara högre inom vissa yrkesgrupper år 2002, till exempel arbetaryrken.⁷ Det finns dock ingen tidigare publicerad registerstudie (totalundersökning) som har beskrivit förekomsten av sjukskrivning för alla anställda i alla yrken på arbetsmarknaden.

Syftet med denna Socialförsäkringsrapport är att med hjälp av registeruppgifter beskriva förekomsten av ersatt sjukskrivning från Försäkringskassan (längre än 14 dagar) i olika yrkesgrupper och yrken år 2008. Detta görs främst genom att studera *antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd* i en yrkesgrupp eller ett yrke. För att ge

¹ Alexandersson, K. et al (2003)

² Eklund, M. (2003)

³ Lidwall, U. (2003:3)

⁴ Johansson, G. (2007)

⁵ Arbetsmiljöverket (2010)

⁶ Lidwall, U. (2007)

⁷ Lidwall, U. (2003:5)

ytterligare information om dels inflödet till sjukskrivning samt dels hur många ersatta sjukskrivningsdagar varje sjukskriven i genomsnitt har haft under år 2008 presenteras även de kompletterande måtten *antal startade sjukskrivningar hos Försäkringskassan per 1 000 anställda* samt *antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan år 2008 per sjukskriven*. Antal sjukskrivningsdagar mäts genomgående som nettodagar, det vill säga två dagar med halv ersättning räknas som en heldag och så vidare. I [Tabell 2](#) presenteras resultaten för alla yrkesgrupper år 2008, [Tabell 3–4](#) för de 10 yrken med flest antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd, [Tabell 5–6](#) för de 10 yrken med minst antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd och [Tabell 7–8](#) för de 10 yrken med flest anställda. Enbart yrken där 10 eller fler individer har varit sjukskrivna under år 2008 inkluderas i rapporten. I Bilaga 1 och 2 presenteras resultaten för alla yrken som uppfyller detta kriterium.

Rapporten inkluderar alla sysselsatta och anställda personer i åldrarna 18–64 år som var folkbokförda i Sverige den 31/12 år 2008 och som hade en yrkesuppgift registrerad i Statistiska centralbyråns yrkesregister. Personer som var sysselsatta men som saknade en yrkesuppgift redovisas separat i Bilaga 3.

Statistiska centralbyråns yrkesregister

Uppgifter om yrke kommer från SCB:s yrkesregister, vilket inkluderar i stort sett alla sysselsatta och folkbokförda personer i Sverige år 2008. Yrkesuppgifterna samlas in från arbetsgivare genom att ett flertal olika register och undersökningar kopplas samman. I registret finns yrkesuppgifter registrerat för ca 96 procent av den sysselsatta anställda populationen.⁸ En bortfallsanalys för sysselsatta personer som saknar en yrkesuppgift redovisas i Bilaga 3.

Yrke definieras dels efter de arbetsuppgifter en person utför vid mättidpunkten samt dels efter vilken utbildningsnivå (kvalifikationsnivå) som normalt krävs för att utföra det aktuella arbetet. Yrkesindelningen är kodad enligt Standard för svensk yrkesklassificering 1996 (förkortat SSYK) och består av tio huvudgrupper (yrkesgrupper). Dessa kan även delas in i ytterligare undergrupper (yrken) med olika detaljeringsnivå där SSYK firsiffernivå är den mest detaljerade nivån. I denna rapport redovisas enbart undergrupper på SSYK tresiffernivå.

De tio huvudgrupperna för SSYK är rangordnade efter vilka krav på utbildning som normalt finns för att utföra det aktuella arbetet (Tabell 1). För huvudgrupperna ”Ledningsarbete” och ”Militärt arbete” saknas kvalifikationsnivå eftersom det anses att andra aspekter än utbildning väger tyngre för dessa yrken. En beskrivning av vilka arbetsuppgifter som vanligtvis utförs inom en yrkesgrupp eller yrke beskrivs i Statistiska

⁸ Lundgren, F. (2010)

centralbyråns rapport ”SSYK 96 – Standard för svensk yrkesklassificering 1996”.⁹

Tabell 1 Beskrivning av SSYK 96

Huvudgrupp (yrkesgrupp) SSYK	Antal undergrupper (yrken) tresiffernivå	Kvalifikationsnivå
0 Militärt arbete	1	–
1 Ledningsarbete	6	–
2 Arbete som kräver teoretisk specialkompetens	21	Normalt motsvarande en längre högskoleutbildning (3–4 år eller mer) och en akademisk examen
3 Arbete som kräver kortare högskoleutbildning	19	Normalt motsvarande gymnasieskola med påbyggnad eller en kortare högskoleutbildning (högst ca 3 år)
4 Kontors- och kundservicearbete	8	Normalt motsvarande gymnasiekompetens
5 Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	7	Normalt motsvarande gymnasiekompetens
6 Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	5	Normalt motsvarande gymnasiekompetens
7 Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	16	Normalt motsvarande gymnasiekompetens
8 Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	20	Normalt motsvarande gymnasiekompetens
9 Arbete utan krav på yrkesutbildning	10	Normalt inga eller små krav på utbildning

Källa: SSYK 96 – Standard för svensk yrkesklassificering, MIS 1998:3, Statistiska centralbyrån

Sjukskrivning

Personer som har fått sin arbetsförmåga nedsatt på grund av sjukdom kan bli sjukskrivna och få ersättning av Försäkringskassan. Dessa definieras som personer som får ersättning i form av sjukpenning, rehabiliteringspenning och/eller arbetsskadesjukpenning. För anställda betalas dessa ersättningar ut av Försäkringskassan från och med dag 15 i sjukfallet. De första 14 dagarna består av en karensdag samt en sjuklöneperiod som betalas ut av arbetsgivaren. Sjukskrivningar som är kortare än 15 dagar inkluderas därför inte i denna rapport. Likaså inkluderas inte i begreppet sjukskrivning ersättningar i form av sjuk- eller aktivitetsersättning (förtidspension/sjukbidrag före 2003) som kan beviljas personer som har fått sin arbetsförmåga nedsatt under en längre tid.

⁹ MIS (2001)

Alla uppgifter om sjukskrivning har hämtats i juni 2010 från Försäkringskassans analysdatabas MiDAS, som är en vidareutveckling av Försäkringskassans datalager STORE.

Sjukskrivning i olika yrken

Sjukskrivning i olika yrkesgrupper

Personer som arbetade inom yrkesgruppen ”Militärt arbete” hade lägst antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd, 4 respektive 2 dagar för kvinnor och män (Tabell 2). Anställda inom denna yrkesgrupp hade även bland det lägsta inflödet till sjukskrivning med 69 och 26 startade sjukskrivningar hos Försäkringskassan per 1 000 anställda kvinnor och män. Likaså var antal sjukskrivningsdagar per sjukskriven lägst med 47 respektive 62 dagar för kvinnor och män i denna yrkesgrupp. ”Militärt arbete” är arbeten inom bland annat stabs-, förvaltnings-, förbands och utbildningstjänst samt teknisk tjänst inom militären.

Det finns en samvariation mellan socioekonomisk grupptillhörighet (mellan t.ex. arbetare och tjänstemän) och sjukskrivning då antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd stiger då kraven på utbildning inom ett yrke minskar. Högst antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd hade kvinnor och män anställda i yrkesgruppen ”Yrken utan krav på yrkesutbildning” (14 respektive 9 dagar). Anställda i denna yrkesgrupp hade även bland det högsta inflödet till sjukskrivning med 150 respektive 102 startade sjukskrivningar hos Försäkringskassan per 1 000 anställda kvinnor och män. ”Yrken utan krav på yrkesutbildning” omfattar arbeten som inte ställer några krav på yrkesutbildning inom bland annat försäljning och service, renhållning, vaktmästeri, transport, godshantering m.m.

Statistiken över yrkesgrupper (Tabell 2) ger en översiktlig bild av hur förekomsten av sjukskrivning varierar med socioekonomisk status, det vill säga mellan till exempel arbetare och tjänstemän. Inom en yrkesgrupp kan det dock finnas en stor spridning mellan olika yrken. I efterföljande resultatredovisning samt i Bilaga 1 och 2 redovisas därför resultaten även på yrkesnivå (SSYK tresiffernivå).

Tabell 2 Ersatt sjukskrivning från Försäkringskassan per yrkesgrupp år 2008

SSYK yrkesgrupp	Antal anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0 Militärt arbete	506	10 275	4	2	69	26	47	62
1 Ledningsarbete	78 771	169 929	6	3	66	34	74	79
2 Arbete som kräver teoretisk specialkompetens	385 216	348 102	8	3	86	35	72	76
3 Arbete som kräver kortare högskoleutbildning	405 960	360 629	9	4	104	46	72	72
4 Kontors- och kundservicearbete	242 669	112 949	9	6	99	73	74	73
5 Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	626 964	200 190	12	6	134	66	78	79
6 Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	11 962	48 298	9	7	92	67	80	80
7 Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	20 213	368 070	11	7	119	90	76	71
8 Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	67 641	357 363	13	7	155	89	76	74
9 Arbete utan krav på yrkesutbildning	131 903	111 828	14	9	150	102	82	80
Totalt (för anställda i alla yrken inkluderade i rapporten)	1 971 805	2 087 633	10	6	113	65	76	74

Källa: Egna bearbetningar av SCB:s yrkesregister samt Försäkringskassans databas MiDAS (uttag i juni 2010)

Yrken med flest antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd

Flest antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008 hade kvinnor och män som arbetade i yrken klassificerade som "Övriga servicearbetare" (Tabell 3 och Tabell 4). Dessa hade totalt 25 respektive 15 sjukskrivningsdagar per anställd kvinna och man. Inflödet till sjukskrivning är även högt för dessa med 250 respektive 153 startade sjukskrivningar hos Försäkringskassan per 1 000 anställda kvinnor och män. Likaså var antalet sjukskrivningsdagar per sjukskriven under år 2008 hög för anställda i detta yrke, 91 respektive 89 dagar för kvinnor och män. I yrket "Övriga servicearbetare" ingår sådana arbeten som inte ställer några krav på utbildning och som inte faller in i några av de andra yrkena i samma yrkesgrupp, det vill säga sådana som inte omfattar städning, renhållnings-

och återvinningsarbete, tidningsdistribution, torgförsäljning, vaktmästeri eller arbete som köks- och restaurangbiträde.

Bland yrken med flest antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd för både kvinnor och män dominerar främst yrken inom tillverkningsindustri och okvalificerat arbete, vilka vanligtvis karaktäriseras av en fysiskt ansträngande arbetsmiljö. Även yrken såsom präster, speciallärare och behandlingsassistenter/fritidsledare finns med på listorna. Dessa yrken kännetecknas bland annat av att ha en hög psykosocial arbetsbelastning.¹⁰

Tabell 3 Yrken med flest antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008 (KVINNOR)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
919 Övriga servicearbetare	11 773	25	250	91
832 Fordonsförare	7 561	16	177	82
733 Konsthantverkare i trä, textil, läder m.m.	156	15	51	134
822 Maskinoperatörer, kemisk-teknisk industri	4 381	15	166	80
246 Präster	1 440	15	129	85
912 Städare m.fl.	56 244	15	151	84
824 Maskinoperatörer, trävaruindustri	1 931	14	157	77
721 Gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	881	14	157	76
829 Övriga maskinoperatörer och montörer	9 040	14	160	77
815 Processoperatörer, kemisk basindustri	1 037	14	139	85
Totalt (för anställda kvinnor i alla yrken inkluderade i rapporten)	1 971 805	10	113	76

Källa: Egna bearbetningar av SCB:s yrkesregister samt Försäkringskassans databas MiDAS (uttag i juni 2010)

¹⁰ Arbetsmiljöverket (2010)

Tabell 4 Yrken med flest antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008 (MÄN)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
919 Övriga servicearbetare	19 331	15	153	89
834 Däckspersonal	1 832	10	326	41
912 Städare m.fl.	15 971	9	95	88
832 Fordonsförare	97 540	9	96	83
915 Renhållnings- och återvinningsarbetare	8 569	9	113	75
914 Tidningsdistributörer, vaktmästare m.fl.	11 190	9	87	86
234 Speciallärare	1 680	9	63	107
826 Maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri	3 116	9	93	78
346 Behandlingsassistenter, fritidsledare m.fl.	11 628	8	77	88
714 Målare, lackerare, skorstensfejare m.fl.	21 347	8	94	75
Totalt (för anställda män i alla yrken inkluderade i rapporten)	2 087 633	6	65	74

Källa: Egna bearbetningar av SCB:s yrkesregister samt Försäkringskassans databas MiDAS (uttag i juni 2010)

Yrken med minst antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd

Minst antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd hade kvinnor och män anställda som ”Högre ämbetsmän och politiker” med 2 respektive 1 ersatta sjukskrivningsdagar per anställd. Anställda inom detta yrke hade även ett lågt inflöde till sjukskrivning med 38 respektive 24 startade sjukskrivningar hos Försäkringskassan per 1 000 anställda kvinnor och män. Likaså var antal ersatta sjukskrivningsdagar per sjukskriven lågt med totalt 45 respektive 37 dagar för sjukskrivna kvinnor och män anställda i detta yrke.

Bland yrken med minst antal sjukskrivningsdagar per anställd dominerar främst anställda i chefspositioner samt i tjänstemannayrken.

Tabell 5 Yrken med minst antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008 (KVINNOR)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
111 Högre ämbetsmän och politiker	1 144	2	38	45
011 Militärer	506	4	69	47
221 Specialister inom biologi, jord- och skogsbruk m.m.	2 328	4	56	59
123 Chefer för särskilda funktioner	20 989	4	51	67
214 Civilingenjörer, arkitekter m.fl.	17 240	5	69	56
212 Matematiker och statistiker	748	5	61	63
211 Fysiker, kemister m.fl.	3 027	5	62	65
242 Jurister	9 183	5	73	59
241 Företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän	56 063	6	69	66
121 Verkställande direktörer, verkschefer m.fl.	2 509	6	53	88
Totalt (för anställda kvinnor i alla yrken inkluderade i rapporten)	1 971 805	10	113	76

Källa: Egna bearbetningar av SCB:s yrkesregister samt Försäkringskassans databas MiDAS (uttag i juni 2010)

Tabell 6 Yrken med minst antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008 (MÅN)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
111 Högre ämbetsmän och politiker	1 902	1	24	37
211 Fysiker, kemister m.fl.	4 258	2	27	58
011 Militärer	10 275	2	26	62
242 Jurister	8 794	2	31	58
214 Civilingenjörer, arkitekter m.fl.	59 074	2	27	65
212 Matematiker och statistiker	1 111	2	26	67
123 Chefer för särskilda funktioner	49 515	2	26	70
112 Chefstjänstemän i intresseorganisationer	717	2	29	71
213 Dataspecialister	72 377	2	26	70
231 Universitets- och högskollärare	17 853	2	25	75
Totalt (för anställda män i alla yrken inkluderade i rapporten)	2 087 633	6	65	74

Källa: Egna bearbetningar av SCB:s yrkesregister samt Försäkringskassans databas MiDAS (uttag i juni 2010)

Sjukskrivning i yrken med flest anställda

Yrket med flest anställda kvinnor år 2008 (närmare 439 000 stycken) var "Vård och omsorgspersonal" (Tabell 7). Kvinnor i detta yrke hade totalt 13 ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd, 145 startade sjukskrivningar hos Försäkringskassan per 1 000 anställda samt i genomsnitt 79 ersatta sjukskrivningsdagar per sjukskriven. "Vård- och omsorgspersonal" arbetar bland annat inom barnomsorg, med behandling och omvårdnad av patienter, hjälper äldre och personer med funktionsnedsättning i deras vardagsliv m.m.

Yrket med flest anställda män år 2008 (drygt 115 000 stycken) var "Säljare, inköpare, mäklare m.fl." (Tabell 8). Män i detta yrke hade 3 ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd, 37 stycken startade sjukskrivningar per 1 000 anställda samt i genomsnitt 74 sjukskrivningsdagar per sjukskriven. "Säljare, inköpare, mäklare m.fl." arbetar bland annat med att köpa och sälja valuta, värdepapper, försäkringar och fastigheter, arrangera resor, köpa och sälja varor i parti m.m.

Tabell 7 Ersatt sjukskrivning från Försäkringskassan i yrken med flest anställda år 2008 (KVINNOR)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd år 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
513 Vård- och omsorgspersonal	438 683	13	145	79
522 Försäljare, detaljhandel; demonstratörer m.fl.	128 596	9	97	77
331 Försköllärare och fritidspedagoger	75 908	11	134	71
341 Säljare, inköpare, mäklare m.fl.	70 819	7	84	69
419 Övrig kontorspersonal	70 045	9	94	77
233 Grundskollärare	64 056	8	88	77
323 Sjuksköterskor	64 019	11	123	73
912 Städare m.fl.	56 244	15	151	84
241 Företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän	56 063	6	69	66
343 Redovisningsekonomer, administrativa assistenter m.fl.	55 653	7	80	71
Totalt (för anställda kvinnor i alla yrken inkluderade i rapporten)	1 971 805	10	113	76

Källa: Egna bearbetningar av SCB:s yrkesregister samt Försäkringskassans databas MiDAS (uttag i juni 2010)

Tabell 8 Ersatt sjukskrivning från Försäkringskassan i yrken med flest anställda år 2008 (MÄN)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
341 Säljare, inköpare, mäklare m.fl.	115 383	3	37	74
311 Ingenjörer och tekniker	103 858	3	42	67
712 Byggnads- och anläggningsarbetare	99 146	8	100	69
832 Fordonsförare	97 540	9	96	83
713 Byggnadshantverkare	93 083	7	86	73
522 Försäljare, detaljhandel; demonstratörer m.fl.	78 939	5	48	78
213 Dataspecialister	72 377	2	26	70
513 Vård- och omsorgspersonal	68 661	8	77	84
214 Civilingenjörer, arkitekter m.fl.	59 074	2	27	65
131 Chefer för mindre företag och enheter	54 573	5	42	87
Totalt (för anställda män i alla yrken inkluderade i rapporten)	2 087 633	6	65	74

Källa: Egna bearbetningar av SCB:s yrkesregister samt Försäkringskassans databas MiDAS (uttag i juni 2010)

Avslutande kommentarer

Denna rapport visar att det på gruppnivå finns stora skillnader mellan olika yrkesgrupper och yrken avseende bland annat antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008. De bakomliggande orsakerna till de uppvisade resultaten är många och komplexa, där ett flertal olika faktorer kan samvariera med varandra. Exempel på några faktorer som kan ha betydelse för de redovisade resultaten är skillnader mellan anställda i olika yrken avseende arbetsmiljörelaterade exponeringar i arbetet, skillnader i deras möjligheter att anpassa sitt arbete vid sjukdom, skillnader mellan olika yrken avseende livsstilsfaktorer samt förekomst av eventuell hälsoselektion in i yrken.

Fysiska och psykiska arbetsmiljörelaterade exponeringar i arbetet har i ett flertal studier visats vara en riskfaktor för sjukskrivning.¹¹ Förekomsten och graden av sådana exponeringar skiljer sig åt mellan anställda i olika yrken. Till exempel visar Arbetsmiljöverkets rapport ”Arbetsorsakade besvär 2010” att det var vanligare att anställda inom arbetaryrken rapporterade att de hade besvär till följd av fysiska exponeringar i arbetet (påfrestande arbetsställningar, tung manuell hantering och upprepade arbetsmoment) än anställda inom tjänstemannayrken. Det omvända gällde dock för självrapporterade besvär av stress och psykiska påfrestningar i arbetet där detta var vanligare bland anställda i tjänstemannayrken.¹²

Möjligheterna att till exempel anpassa sina arbetsuppgifter eller anpassa sin arbetstid vid ett försämrat hälsotillstånd är vanligtvis sämre för anställda i yrken med lägre krav på utbildning. Studier har visat att små anpassningsmöjligheter i arbetet är associerat med förekomsten av sjukskrivning.¹³

Olika livsstilsfaktorer såsom exempelvis rökning, övervikt och fysisk inaktivitet har visats ha en negativ effekt på hälsan och i förlängningen på förekomsten av sjukskrivning, även efter kontroll har gjorts för andra hälsofaktorer och arbetsplatsfaktorer.¹⁴ Dessa livsstilsfaktorer är även mer vanligt förekommande bland anställda i arbetaryrken än bland anställda i tjänstemannayrken.¹⁵

Det kan även finnas en hälsoselektion in i olika yrken baserat på individers hälsoförutsättningar. Exempelvis kan det till yrken med låg lön och förhållandevis låga anställningskrav ske en selektion av individer med i genomsnitt sämre hälsa och arbetsförmåga. Likaså kan det ske en selektion

¹¹ Alexandersson, K. och Norlund, A. red. (2003)

¹² Arbetsmiljöverket (2010)

¹³ Johansson, G. (2007)

¹⁴ Allebeck, P., Mastekaasa, A. (2004)

¹⁵ Danielsson, M. et al (2009)

av individer med i genomsnitt bättre hälsa och arbetsförmåga till yrken med högre lön och högre anställningskrav.¹⁶ Det finns dock studier som indikerar att hälsans betydelse för att hamna i en viss socioekonomisk position inte är lika betydelsefull som den socioekonomiska situationens betydelse för hälsan.¹⁷

För alla studerade yrken har kvinnor fler ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd än män (Bilaga 2). Graviditetssjukskrivningar står för en del av kvinnors sjukskrivningar, omkring 10 procent av sjukskrivningarna över 14 dagar är relaterade till graviditet.¹⁸ Graviditetssjukskrivningar och biologiska skillnader mellan kvinnor och män kan dock endast förklara en del av könsskillnaderna i sjukskrivning.¹⁹ Sociokulturella förhållanden, hälsorelaterade beteenden, livsvillkor, arbetsförhållanden och möjligheterna att kombinera arbete med ansvar för hem och familj skiljer sig åt mellan kvinnor och män, vilket sannolikt också är viktiga delförklaringar till könsskillnaderna i sjukskrivning.²⁰

Denna rapport har enbart studerat sjukskrivningar som ersätts av Försäkringskassan. Därmed har inte den korta sjukfrånvaron (14 dagar eller kortare) inkluderats. Alla resultat i denna rapport är även redovisade på gruppnivå. Det kan dock finnas skillnader avseende sjukfrånvaro mellan olika undergrupper av anställda inom ett yrke beroende på inom vilken bransch yrket utövas, vilken typ av arbetsgivare (exempelvis privat eller offentlig) som den anställda i yrket har och så vidare.

Försäkringskassan planerar att i kommande Socialförsäkringsrapporter vidare beskriva sjukskrivningar i olika yrken genom att till exempel redovisa hur olika sjukskrivningsdiagnoser varierar mellan anställda i olika yrken.

¹⁶ Wikman, A. (2000)

¹⁷ Chandola, T. (2003)

¹⁸ Dutrieux, J. och A. Viksten (2004)

¹⁹ Lidwall, U. (2010)

²⁰ Bergendorff, S., Birman M.C., Eklund M., et al. (2004)

Referenser

- Alexandersson, K. och Norlund, A. Red. (2003), *Sjukskrivning – orsaker, konsekvenser och praxis*, Statens beredning för medicinsk utvärdering.
- Allebeck, P. och Mastekaasa, A. (2003), Riskfaktorer för sjukskrivning – generella studier, i Alexandersson, K. och Norlund, A. (Red.) *Sjukskrivning – orsaker, konsekvenser och praxis*, Statens beredning för medicinsk utvärdering.
- Arbetsmiljöverket (2010), *Arbetsorsakade besvär 2010*, Arbetsmiljöstatistisk rapport 2010:4, Arbetsmiljöverket.
- Bergendorff, S., Birman M.C., Eklund M., et al. (2004), Kvinnor, män och sjukfrånvaron, i Anderson, B.-M. (Red.) *Socialförsäkringsboken 2004*, Riksförsäkringsverket.
- Chandola, T. et al (2003), Health selection in the Whitehall II study, UK, *Social science and medicine*, 2003: 56: 2059-2072.
- Danielsson, M. Red. (2009), *Folkhälsorapport 2009*, Socialstyrelsen.
- Dutrieux, J. och A. Viksten (2004), *Orsaker till skillnader i kvinnors och mäns sjukskrivningsmönster – en kunskapsöversikt*, RFV Analyserar 2004:16, Riksförsäkringsverket.
- Eklund, M. (2003), *Arbetsförhållanden – orsak till sjukskrivning*, RFV Analyserar 2003:10, Riksförsäkringsverket.
- Johansson, G. (2007), *The Illness Flexibility Model and Sickness Absence*, Akademisk avhandling, Institutionen för folkhälsovetenskap, Avdelningen för Arbets- och miljömedicin, Karolinska Institutet.
- Lidwall, U. (2003), *Psykosocial arbetsmiljö och långvarig sjukskrivning*, RFV Analyserar 2003:3, Riksförsäkringsverket.
- Lidwall, U. (2003), *Vad kostar sjukskrivningar i olika yrken – sjukskrivningskostnaderna fördelade efter yrke*, RFV Redovisar 2003:5, Riksförsäkringsverket.
- Lidwall, U. (2007), *Långtidssjukskrivna – demografi, arbete, yrke, diagnos, sjukpenningrätt och återgång i arbete 2003, 2005 och 2006*, Redovisar 2007:6, Försäkringskassan.
- Lidwall, U. (2010), *Long-term Sickness Absence – Aspects of Society, Work, and Family*, Akademisk avhandling, Institutionen för Klinisk neurovetenskap, Sektionen för Försäkringsmedicin, Karolinska Institutet.

Lundgren, F. (2010), *Yrkesregistret med yrkesstatistik 2008*, Beskrivning av statistiken AM0208, Statistiska centralbyrån.

MIS (2001), *SSYK 96 – Standard för svensk yrkesklassificering 1996*, Meddelanden i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik 1998:3, Statistiska centralbyrån.

Wikman, A. (2000), Arbetslivslängd i yrken, i Marklund, S. (Red.) *Arbete och hälsa 2000*, Arbetslivsinstitutet.

Bilaga 1

Tabell 9 – Resultat alla yrken med fler än 10 sjukskrivna (längre än 14 dagar) under år 2008

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Medianålder anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
0 Militärt arbete	10 781	42	2	28	61
011 militärer	10 781	42	2	28	61
1 Ledningsarbete	248 700	47	4	44	77
111 högre ämbetsmän och politiker	3 046	55	1	29	41
112 chefstjänstemän i intresseorganisationer	1 228	51	6	47	93
121 verkställande direktörer, verkschefer m.fl.	22 050	49	3	28	89
122 drift- och verksamhetschefer	75 549	48	4	50	71
123 chefer för särskilda funktioner	70 504	45	3	34	69
131 chefer för mindre företag och enheter	76 323	48	6	51	84
2 Arbete som kräver teoretisk specialkompetens	733 318	43	6	62	73
211 fysiker, kemister m.fl.	7 285	41	3	42	62

Tabell 9 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Medianålder anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
212 matematiker och statistiker	1 859	39	3	40	65
213 dataspecialister	93 453	39	3	37	68
214 civilingenjörer, arkitekter m.fl.	76 314	41	3	36	61
221 specialister inom biologi, jord- och skogsbruk m.m.	4 501	41	4	46	63
222 hälso- och sjukvårdsspecialister	45 571	46	6	65	76
223 barnmorskor; sjuksköterskor med särskild kompetens	30 232	48	10	113	72
231 universitets- och högskollärare	32 291	42	4	45	76
232 gymnasielärare m.fl.	60 749	47	7	69	82
233 grundskollärare	82 440	43	8	80	78
234 speciallärare	8 479	55	10	98	81
235 andra pedagoger med teoretisk specialistkompetens	21 688	49	8	81	77
241 företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän	102 472	43	4	51	68
242 jurister	17 977	42	4	53	58
243 arkivarier, bibliotekarier m.fl.	9 122	47	7	81	69

Tabell 9 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Medianålder anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
244 samhälls- och språkvetare m.fl.	4 881	42	6	67	77
245 journalister, konstnärer, skådespelare m.fl.	43 222	41	6	64	71
246 präster	3 660	50	9	84	84
247 administratörer i offentlig förvaltning	45 854	48	6	67	73
248 administratörer i intresseorganisationer	7 489	47	7	63	81
249 psykologer, socialsekreterare m.fl.	33 779	46	10	106	76
3 Arbete som kräver kortare högskoleutbildning	766 589	43	7	77	72
311 ingenjörer och tekniker	125 866	43	4	48	66
312 datatekniker och dataoperatörer	43 010	38	4	50	71
313 fotografer; ljud- och bildtekniker, sjukhustekniker m.fl.	9 936	42	5	54	79
314 piloter, fartygsbefäl m.fl.	6 581	45	6	117	55
315 säkerhets- och kvalitetsinspektörer	7 541	47	6	73	73
321 lantmästare, skogsmästare m.fl.	3 246	48	6	58	75
322 sjukgymnaster, tandhygienister m.fl.	37 659	43	8	96	71
323 sjuksköterskor	70 675	44	10	118	73

Tabell 9 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Medianålder anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
324 biomedicinska analytiker	9 803	50	9	102	73
331 förskollärare och fritidspedagoger	81 992	44	11	129	71
332 andra lärare och instruktörer	6 450	45	8	78	83
341 säljare, inköpare, mäklare m.fl.	186 202	42	5	55	71
342 agenter, förmedlare m.fl.	20 240	44	8	79	79
343 redovisningsekonomer, administrativa assistenter m.fl.	69 785	45	7	71	73
344 tull-, taxerings- och socialförsäkringstjänstemän	21 262	49	9	101	75
345 poliser	15 688	42	5	76	54
346 behandlingsassistenter, fritidsledare m.fl.	32 434	41	10	100	83
347 tecknare, underhållare, professionella idrottsutövare m.fl.	16 816	36	6	67	73
348 pastorer	1 403	47	7	66	84
4 Kontors- och kundservicearbete	355 618	42	8	91	74
411 kontorssekreterare och dataregistrerare	36 133	48	9	102	71
412 bokförings- och redovisningsassistenter	58 214	47	7	75	73
413 lager- och transportassistenter	68 044	38	7	93	70

Tabell 9 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Medianålder anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
414 biblioteksassistenter m.fl.	4 573	50	12	110	87
415 brevbärare m.fl.	23 653	40	9	109	74
419 övrig kontorspersonal	90 563	44	8	85	78
421 kassapersonal m.fl.	24 303	29	7	92	70
422 kundinformatörer	50 135	36	8	99	73
5 Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	827 154	39	11	117	78
511 resevärdar m.fl.	6 688	40	10	153	62
512 storhushålls- och restaurangpersonal	56 863	37	8	113	72
513 vård- och omsorgspersonal	507 344	43	13	136	79
514 frisörer och annan servicepersonal, personliga tjänster	15 287	37	7	86	74
515 säkerhetspersonal	33 345	36	7	88	74
521 fotomodeller m.fl.	92	35	*	*	*
522 försäljare, detaljhandel; demonstratörer m.fl.	207 535	32	7	78	77
6 Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	60 260	48	7	72	80

Tabell 9 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Medianålder anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
611 växtodlare inom jordbruk och trädgård	24 210	48	7	80	76
612 djuruppfödare och djurskötare	19 366	48	7	69	81
613 växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	11 005	49	7	55	97
614 skogsbrukare	4 159	46	6	76	70
615 fiskare och jägare	1 520	47	7	72	81
7 Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	388 283	42	7	91	71
711 gruv-, bergarbetare och stenhuggare	3 477	43	6	89	67
712 byggnads- och anläggningsarbetare	100 682	41	8	101	69
713 byggnadshantverkare	97 625	43	8	88	74
714 målare, lackerare, skorstensfejare m.fl.	22 627	41	8	97	75
721 gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	35 281	41	8	97	70
722 smeder, verktygsmakare m.fl.	10 858	44	7	87	73
723 maskin- och motorreparatörer	55 295	42	7	88	69
724 elmontörer, tele- och elektronikreparatörer m.fl.	33 238	43	6	75	71
731 finmekaniker m.fl.	4 973	45	6	74	73

Tabell 9 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Medianålder anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
732 drejare, glashyttarbetare, dekorationsmålare m.fl.	1 389	44	7	91	64
733 konsthantverkare i trä, textil, läder m.m.	247	52	15	77	124
734 grafiker m.fl.	6 461	43	6	72	74
741 slaktare, bagare, konditorer m.fl.	9 666	38	8	99	74
742 möbelsnickare, modellsnickare m.fl.	2 783	44	8	88	77
743 skräddare, tillskärare, tapetserare m.fl.	3 183	48	8	90	77
744 garvare, skinnberedare och skomakare	498	47	5	72	72
8 Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	425 004	42	8	100	74
811 malmförädlingsoperatörer, brunnsbörare m.fl.	1 666	42	7	81	74
812 processoperatörer vid stål- o metallverk	14 240	44	8	97	70
813 processoperatörer, glas och keramiska produkter	1 924	41	7	93	66
814 processoperatörer, trä- och pappersindustri	20 068	44	8	87	77
815 processoperatörer, kemisk basindustri	6 794	43	6	69	73
816 driftmaskinister m.fl.	9 074	49	6	75	68

Tabell 9 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Medianålder anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
817 industrirobotoperatörer	1 129	39	6	75	70
821 maskinoperatörer, metall- och mineralbehandling	53 264	41	7	96	66
822 maskinoperatörer, kemisk-teknisk industri	14 019	40	10	109	77
823 maskinoperatörer, gummi- och plastindustri	13 832	41	10	109	77
824 maskinoperatörer, trävaruindustri	13 181	42	9	110	71
825 maskinoperatörer, grafisk industri, pappersvaruindustri	12 154	43	8	91	71
826 maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri	6 783	43	11	125	77
827 maskinoperatörer, livsmedelsindustri m.m.	19 091	37	10	119	73
828 montörer	55 617	38	8	104	72
829 övriga maskinoperatörer och montörer	34 710	38	9	109	73
831 lokförare m.fl.	5 493	49	6	87	65
832 fordonsförare	105 101	45	10	102	82
833 maskinförare	34 932	41	6	73	73
834 däckpersonal	1 932	44	10	323	42

Tabell 9 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda	Medianålder anställda	Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
9 Arbeta utan krav på yrkesutbildning	243 731	41	12	128	82
911 torg- och marknadsförsäljare	292	45	8	89	98
912 städare m.fl.	72 215	43	13	138	85
913 köks- och restaurangbiträden	60 941	33	9	112	77
914 tidningsdistributörer, vaktmästare m.fl.	14 565	47	10	96	85
915 renhållnings- och återvinningsarbetare	9 356	43	9	117	74
919 övriga servicearbetare	31 104	46	19	190	90
921 medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	3 082	35	7	71	73
931 grovarbetare inom bygg och anläggning	4 297	32	7	93	72
932 handpaketerare och andra fabriksarbetare	32 748	38	9	114	74
933 godshanterare och expressbud	15 131	37	8	105	70
Totalt (alla yrken)	4 059 438	42	8	88	75

(*) Färre än 10 sjukskrivna år 2008

Källa: Egna bearbetningar av SCB:s yrkesregister samt Försäkringskassans databas MiDAS (uttag i juni 2010)

Bilaga 2

Tabell 10 – Resultat alla yrken med fler än 10 sjukskrivna (längre än 14 dagar) under år 2008 (KVINNOR och MÄN)

Yrke (SSYK)	Antal anställda		Medianålder anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0 Militärt arbete	506	10 275	34	42	4	2	69	26	47	62
011 militärer	506	10 275	34	42	4	2	69	26	47	62
1 Ledningsarbete	78 771	169 929	47	48	6	3	66	34	74	79
111 högre ämbetsmän och politiker	1 144	1 902	53	56	2	1	38	24	45	37
112 chefstjänstemän i intresseorganisationer	511	717	48	53	10	2	72	29	102	71
121 verkställande direktörer, verkschefer m.fl.	2 509	19 541	47	50	6	3	53	25	88	89
122 drift- och verksamhetschefer	31 868	43 681	49	48	6	3	71	36	71	71
123 chefer för särskilda funktioner	20 989	49 515	44	46	4	2	51	26	67	70
131 chefer för mindre företag och enheter	21 750	54 573	46	48	8	5	75	42	81	87
2 Arbete som kräver teoretisk specialkompetens	385 216	348 102	43	43	8	3	86	35	72	76

Tabell 10 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda		Medianålder anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
211 fysiker, kemister m.fl.	3 027	4 258	40	43	5	2	62	27	65	58
212 matematiker och statistiker	748	1 111	37	40	5	2	61	26	63	67
213 dataspecialister	21 076	72 377	41	39	6	2	72	26	66	70
214 civilingenjörer, arkitekter m.fl.	17 240	59 074	37	42	5	2	69	27	56	65
221 specialister inom biologi, jord- och skogsbruk m.m.	2 328	2 173	39	44	4	3	56	36	59	69
222 hälso- och sjukvårdsspecialister	23 607	21 964	43	48	8	4	87	41	73	81
223 barnmorskor; sjuksköterskor med särskild kompetens	27 375	2 857	49	41	11	5	118	61	73	67
231 universitets- och högskollärare	14 438	17 853	41	43	7	2	69	25	77	75
232 gymnasielärare m.fl.	32 752	27 997	46	48	9	6	84	51	80	87
233 grundskollärare	64 056	18 384	43	43	8	5	88	53	77	81
234 speciallärare	6 799	1 680	55	54	10	9	107	63	77	107
235 andra pedagoger med teoretisk specialistkompetens	14 343	7 345	50	48	9	5	96	53	76	79
241 företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän	56 063	46 409	42	44	6	3	69	29	66	73

Tabell 10 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda		Medianålder anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
242 jurister	9 183	8 794	39	45	5	2	73	31	59	58
243 arkivarier, bibliotekarier m.fl.	6 674	2 448	47	48	7	5	91	54	68	75
244 samhälls- och språkvetare m.fl.	2 809	2 072	41	43	7	4	90	36	70	100
245 journalister, konstnärer, skådespelare m.fl.	22 749	20 473	40	42	7	4	87	39	69	74
246 präster	1 440	2 220	46	52	15	6	129	55	85	82
247 administratörer i offentlig förvaltning	27 416	18 438	47	50	7	5	82	46	70	79
248 administratörer i intresseorganisationer	3 752	3 737	45	49	9	4	79	47	82	78
249 psykologer, socialsekreterare m.fl.	27 341	6 438	45	49	11	7	115	65	75	84
3 Arbeta som kräver kortare högskoleutbildning	405 960	360 629	43	43	9	4	104	46	72	72
311 ingenjörer och tekniker	22 008	103 858	40	44	6	3	73	42	64	67
312 datatekniker och dataoperatörer	9 350	33 660	39	38	8	4	91	39	67	74
313 fotografer; ljud- och bildtekniker, sjukhustekniker m.fl.	2 598	7 338	40	42	8	4	89	42	79	79
314 piloter, fartygsbefäl m.fl.	578	6 003	40	47	7	6	112	117	57	55
315 säkerhets- och kvalitetsinspektörer	1 452	6 089	45	48	7	6	91	69	62	76

Tabell 10 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda		Medianålder anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
321 lantmästare, skogsmästare m.fl.	657	2 589	38	50	7	5	79	52	69	78
322 sjukgymnaster, tandhygienister m.fl.	31 744	5 915	43	44	9	4	104	51	72	65
323 sjuksköterskor	64 019	6 656	44	42	11	6	123	70	73	70
324 biomedicinska analytiker	8 890	913	50	42	9	3	109	35	73	73
331 förskollärare och fritidspedagoger	75 908	6 084	44	41	11	6	134	70	71	74
332 andra lärare och instruktörer	2 946	3 504	44	46	10	6	99	60	83	83
341 säljare, inköpare, mäklare m.fl.	70 819	115 383	41	43	7	3	84	37	69	74
342 agenter, förmedlare m.fl.	10 533	9 707	43	45	10	5	103	53	77	82
343 redovisningsekonomer, administrativa assistenter m.fl.	55 653	14 132	46	44	7	4	80	37	71	87
344 tull-, taxerings- och socialförsäkringstjänstemän	16 417	4 845	49	44	10	5	113	59	75	76
345 poliser	4 134	11 554	38	45	7	4	105	65	59	50
346 behandlingsassistenter, fritidsledare m.fl.	20 806	11 628	42	40	11	8	113	77	81	88
347 tecknare, underhållare, professionella idrottsutövare m.fl.	7 038	9 778	36	36	7	5	79	59	75	71

Tabell 10 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda		Medianålder anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
348 pastorer	410	993	46	47	11	6	122	43	76	91
4 Kontors- och kundservicearbete	242 669	112 949	43	38	9	6	99	73	74	73
411 kontorssekreterare och dataregistrerare	34 172	1 961	48	35	9	5	105	52	71	91
412 bokförings- och redovisningsassistenter	52 640	5 574	47	42	7	4	78	48	74	73
413 lager- och transportassistenter	14 313	53 731	39	38	10	6	125	84	72	70
414 biblioteksassistenter m.fl.	3 580	993	51	47	13	8	119	80	86	87
415 brevbärare m.fl.	9 264	14 389	38	41	11	8	137	91	75	72
419 övrig kontorspersonal	70 045	20 518	45	41	9	6	94	55	77	80
421 kassapersonal m.fl.	19 164	5 139	29	28	8	4	103	49	69	78
422 kundinformatörer	39 491	10 644	37	32	9	5	111	56	72	78
5 Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	626 964	200 190	41	35	12	6	134	66	78	79
511 resevärdar m.fl.	4 361	2 327	38	42	11	7	179	106	62	63
512 storhushålls- och restaurangpersonal	33 284	23 579	40	34	10	6	135	83	72	72
513 vård- och omsorgspersonal	438 683	68 661	43	37	13	8	145	77	79	84

Tabell 10 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda		Medianålder anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
514 frisörer och annan servicepersonal, personliga tjänster	12 497	2 790	36	40	8	5	91	61	74	75
515 säkerhetspersonal	9 474	23 871	35	37	11	6	130	71	76	73
521 fotomodeller m.fl.	69	23	31	39	*	*	*	*	*	*
522 försäljare, detaljhandel; demonstratörer m.fl.	128 596	78 939	33	32	9	5	97	48	77	78
6 Arbeta inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	11 962	48 298	214	244	9	7	92	67	80	80
611 växtodlare inom jordbruk och trädgård	4 495	19 715	44	49	8	7	105	75	71	77
612 djuruppfödare och djurskötare	5 242	14 124	37	51	9	6	88	62	79	82
613 växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	1 900	9 105	45	50	11	7	68	52	110	93
614 skogsbrukare	288	3 871	43	47	8	6	115	73	75	69
615 fiskare och jägare	37	1 483	45	47	*	7	*	71	*	80
7 Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	20 213	368 070	41	42	11	7	119	90	76	71
711 gruv-, bergarbetare och stenhuggare	156	3 321	39	43	9	6	51	90	131	64
712 byggnads- och anläggningsarbetare	1 536	99 146	37	41	12	8	156	100	67	69

Tabell 10 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda		Medianålder anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
713 byggnadshantverkare	4 542	93 083	43	43	12	7	119	86	82	73
714 målare, lackerare, skorstensfejare m.fl.	1 280	21 347	36	41	12	8	147	94	72	75
721 gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	881	34 400	38	41	14	8	157	96	76	70
722 smeder, verktygsmakare m.fl.	567	10 291	42	45	12	7	120	85	77	72
723 maskin- och motorreparatörer	1 012	54 283	36	42	10	7	125	87	73	69
724 elmontörer, tele- och elektronikreparatörer m.fl.	1 761	31 477	40	43	9	6	104	73	75	71
731 finmekaniker m.fl.	683	4 290	42	45	10	6	110	69	68	74
732 drejare, glashyttarbetare, dekorationsmålare m.fl.	509	880	43	45	9	6	108	82	63	65
733 konsthantverkare i trä, textil, läder m.m.	156	91	54	51	15	14	51	121	134	108
734 grafiker m.fl.	2 520	3 941	43	44	9	5	99	54	70	79
741 slaktare, bagare, konditorer m.fl.	2 081	7 585	35	38	10	8	113	95	77	74
742 möbelsnickare, modellsnickare m.fl.	349	2 434	44	45	12	7	152	78	79	77
743 skräddare, tillskärare, tapetserare m.fl.	2 053	1 130	49	45	10	6	104	65	78	75
744 garvare, skinnberedare och skomakare	127	371	47	47	6	5	110	59	57	80

Tabell 10 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda		Medianålder anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
8 Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	67 641	357 363	42	42	13	7	155	89	76	74
811 malmförädlingsoperatörer, brunnsbore m.fl.	60	1 606	38	42	*	6	*	82	*	71
812 processoperatörer vid stål- o metallverk	1 710	12 530	42	44	12	7	151	89	68	71
813 processoperatörer, glas och keramiska produkter	377	1 547	41	41	8	7	117	87	63	67
814 processoperatörer, trä- och pappersindustri	2 325	17 743	43	44	12	7	128	81	83	75
815 processoperatörer, kemisk basindustri	1 037	5 757	41	43	14	5	139	57	85	68
816 driftmaskinister m.fl.	749	8 325	43	49	10	6	127	71	67	68
817 industrirobotoperatörer	140	989	41	38	13	5	79	75	107	62
821 maskinoperatörer, metall- och mineralbehandling	5 813	47 451	42	41	12	6	154	89	70	65
822 maskinoperatörer, kemisk-teknisk industri	4 381	9 638	42	40	15	7	166	83	80	74
823 maskinoperatörer, gummi- och plastindustri	3 687	10 145	42	40	14	8	156	92	77	77
824 maskinoperatörer, trävaruindustri	1 931	11 250	43	41	14	8	157	102	77	70
825 maskinoperatörer, grafisk industri, pappersvaruindustri	2 236	9 918	43	43	12	7	142	80	71	70

Tabell 10 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda		Medianålder anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
826 maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri	3 667	3 116	45	41	13	9	153	93	76	78
827 maskinoperatörer, livsmedelsindustri m.m.	7 322	11 769	39	36	13	8	161	92	73	74
828 montörer	13 503	42 114	41	37	13	7	149	90	74	70
829 övriga maskinoperatörer och montörer	9 040	25 670	40	38	14	7	160	90	77	71
831 lokförare m.fl.	667	4 826	36	50	12	6	142	79	73	63
832 fordonsförare	7 561	97 540	42	45	16	9	177	96	82	83
833 maskinförare	1 335	33 597	37	41	11	6	127	71	74	73
834 däckspersonal	100	1 832	32	45	11	10	280	326	54	41
9 Arbeta utan krav på yrkesutbildning	131 903	111 828	42	39	14	9	150	102	82	80
911 torg- och marknadsförsäljare	104	188	44	46	10	7	115	74	89	106
912 städare m.fl.	56 244	15 971	44	38	15	9	151	95	84	88
913 köks- och restaurangbiträden	45 147	15 794	37	28	11	5	127	68	78	75
914 tidningsdistributörer, vaktmästare m.fl.	3 375	11 190	45	47	13	9	127	87	85	86
915 renhållnings- och återvinningsarbetare	787	8 569	37	44	11	9	160	113	69	75

Tabell 10 (forts.)

Yrke (SSYK)	Antal anställda		Medianålder anställda		Antal ersatta sjukskrivningsdagar per anställd 2008		Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008		Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
919 övriga servicearbetare	11 773	19 331	47	46	25	15	250	153	91	89
921 medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	1 025	2 057	34	36	9	5	80	67	81	68
931 grovarbetare inom bygg och anläggning	162	4 135	30	32	9	7	105	92	73	72
932 handpaketerare och andra fabriksarbetare	11 529	21 219	40	36	13	7	149	95	76	72
933 godshanterare och expressbud	1 757	13 374	35	38	10	8	125	102	73	70
Totalt (alla yrken)	1 971 805	2 087 633	42	42	10	6	113	65	76	74

(*) Färre än 10 sjukskrivna år 2008

Källa: Egna bearbetningar av SCB:s yrkesregister samt Försäkringskassans databas MiDAS (uttag i juni 2010)

Bilaga 3

Totalt beräknas drygt 4 miljoner personer i åldrarna 18-64 år vara sysselsatta i november år 2008. Av dessa saknar närmare 163 000 anställda personer en yrkesuppgift i Statistiska centralbyråns yrkesregister, vilket motsvarar drygt 4 procent av den sysselsatta populationen. Det är främst personer med lönebidrag, betingsanställda och förtroendevalda som saknar uppgift om yrke. Utöver detta samlas yrkesuppgifter heller inte in för egna företagare.

Drygt 65 000 sysselsatta individer som saknar en yrkesuppgift i SCB:s yrkesregister beräknas i denna rapport få den största delen av sin inkomst från eget företag, det vill säga klassas här som egna företagare. Sysselsatta kvinnor och män i bortfallet (dvs. som saknade en yrkesuppgift) hade 6 respektive 5 ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per sysselsatt år 2008. Dessa siffror är lägre än för sysselsatta kvinnor och män med en yrkesuppgift som inkluderades i rapporten (10 respektive 6 ersatta sjukskrivningsdagar per anställd).

Tabell 11 – Bortfallsanalys efter status²¹ för sysselsatta personer som saknar yrkesuppgift i yrkesregistret

	Antal sysselsatta	Medianålder	Antal ersatta sjukskrivnings dagar per anställd år 2008	Antal startade sjukskrivningar per 1 000 anställda år 2008	Antal sjukskrivningsdagar år 2008 per sjukskriven
Totalt i rapporten	1 971 805	42	10	113	76
Totalt i bortfallet	90 527	33	6	58	95
<i>varav</i>					
Kvinnor					
Anställd	63 551	21	6	56	99
Egen företagare	23 485	49	8	73	86
Okänd PGI	3 491	50	0	2	16
Totalt i rapporten	2 087 633	42	6	65	74
Totalt i bortfallet	145 946	35	5	53	87
<i>varav</i>					
Män					
Anställd	99 351	23	5	48	93
Egen företagare	41 741	50	6	70	76
Okänd PGI	4 854	49	0	4	41

²¹ Sysselsättningsstatus har definierats efter individens pensionsgrundande inkomst (PGI) under år 2008. En individ antas i huvudsak vara egenföretagare om dennes B-inkomst från eget företag överstiger A-inkomsten av anställning. Ingen hänsyn har tagits till inkomst av transfereringar, såsom föräldrapenning, sjukpenning, A-kassa m.m.

I serien Socialförsäkringsrapport har följande skrifter publicerats under år 2010:

- 2010:1 Tidig bedömning – en analys av faktorer som påverkar tidpunkten för överlämnande av ärenden till LFC
- 2010:2 Hälsa, arbetsmarknadsanknytning och behov av stödjande insatser hos personer med sjuk- och aktivitetsersättning
- 2010:3 Föräldrars syn på Försäkringskassans information om föräldraförsäkringen. Resultat från en enkätundersökning hösten 2009
- 2010:4 Försäkringskassans kundundersökning. Riksmätning 2009:2
- 2010:5 Jämställdhetsbonusen – en effektutvärdering
- 2010:6 Global kris – Håller välfärdssystemen? Rapport från forskarseminarium i Umeå 20–21 januari 2010
- 2010:7 Beslutsstödet. Sjukskrivningsmönster före och efter införandet av specifika försäkringsmedicinska rekommendationer för psykiska sjukdomar
- 2010:8 Tidiga insatser i sjukfallen – vad leder de till?
- 2010:9 Underlättar tidiga insatser i sjukskrivningsprocessen återgången i arbete?
- 2010:10 Resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken
- 2010:11 Det nya tandvårdsstödet från den 1 juli 2008. Besöksfrekvenser i förebyggande syfte, samt effekterna av skyddet mot höga kostnader
- 2010:12 Utvärdering av handlägningsprocessen inför deltagande i aktiv insats. En försöksverksamhet med alternativa insatser för långtidssjukskrivna
- 2010:13 Prisutvecklingen inom tandvården 2008–2009 samt analys av patientkostnaden i det gamla respektive nya tandvårdsstödet
- 2010:14 Outnyttjad föräldrapenning. En studie om föräldrapenningdagar som inte har använts
- 2010:15 Orsaker till att föräldrar inte ansökte om jämställdhetsbonus år 2010
- 2010:16 Långtidssjukskrivna. Beskrivande statistik 1999–2009: kön, ålder, arbetsmarknadsstatus, sjukskrivningslängd, och diagnospanorama
- 2010:17 Sjukskrivning i olika yrken. Antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008